

Kázání: 249. Už se k vám stalo slovo Hospodinovo?

Kázání

Obrázek vytvořila umělá inteligence AI

Už se k vám stalo slovo Hospodinovo?

1. čtení: Jeremjáš 1, 4 - 10

4 Stalo se ke mně slovo Hospodinovo:

5 „Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proroka.“

6 Nato jsem odpověděl: „Ach, Panovníku Hospodine, nevím, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec.“

7 Ale Hospodin mi řekl: „Neříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všechno, co ti přikážu, řekneš.

8 Neboj se jich, já budu s tebou a vysvobodím tě, je výrok Hospodinův.“

9 Hospodin vztáhl svou ruku a dotkl se mých úst. Pak mi Hospodin řekl: „Hle, vložil jsem ti do úst svá slova.

10 Hleď, tímto dnem tě ustanovuji nad pronárody a nad královstvími, abys rozvracel a podvracel, abys ničil a bořil, stavěl a sázel.“

2. čtení: Jan 1, 1 – 5

1 Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.

2 To bylo na počátku u Boha.

3 Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.

4 V něm byl život a život byl světlo lidí.

5 To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.

Sestry a bratři, bylo to, tuším, někdy v sedmé třídě základní školy, když mě soudružka učitelka vzala do sborovny a řekla mi, že mám talent a že bych se měl stát celoškolním dopisovatelem do okresního časopisu Pionýra.

Dostalo se jí totiž do ruky jedno číslo mých „třídních novin“ s karikaturami spolužáků a krátkými zprávami o dění ve třídě. Nebylo to nic extra, jenom přeložený list A4, který koloval po jednotlivých lavicích. Už si ani nepamatuji, jaké konkrétní zprávy noviny přinášely; nejspíš události ve stylu jako že si někdo udělal kaňku v sešitu nebo někdo ztratil žákovskou knížku. Účelem listu bylo pobavit, nic jiného se od něj nedalo čekat.

Když mě tedy soudružka učitelka ve sborovně sdělovala, že bych se měl stát pionýrským žurnalistou, věděl jsem, že z toho nic nebude. Jako jediný ze třídy jsem totiž nebyl pionýrem. A taky se mi nechtělo psát, jak žáci soutěží ve znalostech o Sovětském svazu nebo jak při povinných oslavách recitují básně o Leninovi. Tenhle typ novinářiny by nejspíš nikoho z mých vrstevníků ani nebavil.

Učitelka mi dokonce nabízela, že mě do Pionýra zapíší jenom formálně, ale jinak nebudu muset, kromě novinářiny, vůbec nic pionýrského plnit a vykonávat. Nic z toho nebylo. Na nabídku jsem nekývnul. I když jsem byl k tomu podle soudružky učitelky předurčený, žurnalista se ze mě nikdy nestal.

Místo toho sepisují kázání. Což by se vlastně také dalo považovat za jistý druh novinářiny, protože vykládat biblické texty bez souvislosti se současnými událostmi by bylo jako chodit do uzenářství nasávat vůně, ale nikdy nic skutečně neochutnat. Boží slovo totiž vždycky nějak míří do naší současnosti, nastavuje laťku, dodává odvahu k nesamozřejmým činům nebo odhaluje všelijak pokřivenou člověčinu.

Bible tomuhle druhu novinářiny říká prorokování. Ještě v době apoštola Pavla se kazatelům v církvi říkalo proroci, což neznamená, že se snad zabývali věštěním budoucnosti, ale že se snažili

vyrozumět, jak jednat, jak se jako Kristovi učedníci zachovat v dané době a v konkrétní společensko – politické situaci.

Později se od označení prorok ustoupilo, možná právě proto, že se prorokování mohlo v pohanském prostředí snadno zaměnit za účelové předpovídání budoucnosti. Apoštol Pavel se ale ještě v listu Korintským zmiňuje, že vůbec nejlepší by bylo, kdyby v křesťanském společenství prorokoval úplně každý.

Jinak řečeno: nejlepší by bylo, kdyby měl každý vhled do událostí doby, který by odpovídal tomu, jak by události posuzoval a jak by v nich jednal Ježíš. Což je samozřejmě takřka nadlidský úkol, při jehož plnění může dojít a dochází k nejrůznějšímu zkreslení, nepochopení a svévolným interpretacím.

Proroci musejí být holt pod kontrolou věřících posluchačů. To aby si nevymýšleli, aby nestrašili, když mají zrovna povzbuzovat, a nechlácholili, když je na čase zvednout ukazováček.

Jo, jo, nemáme to my kazatelé vůbec lehké. A vy teď, sestry a bratři, jistě vidíte, že mi trochu cukají koutky, protože onu „těžkou kazatelskou profesi“ zmiňuji samozřejmě s ironickou nadsázkou. Ve skutečnosti to je krásné povolání, které osobně vnímám jako dar.

Nic to ovšem nemění na tom, že je to současně náročná profese – ne snad proto, že by předpokládala nějaké výjimečné schopnosti, ale že na kazatele už při přípravě kázání doléhají nároky Božího slova, kterým se nelze jen tak vyhnout. Boží slovo totiž bývá ostré jako meč, jak čteme v listu Židům (4,12), takže se kazatelům tu a tam při přípravě stává, že jim krvácí duše a svědomí. Není divu, že se do tohoto povolání moc lidí nehrne.

Jako v tom dnešním příběhu o proroku Jeremjášovi. Pocházel z kněžské rodiny, měl náležité vzdělání a uměl číst, což v tehdejší době nebylo ani zdaleka běžné. Určitě dokázal recitovat pasáže z knih Mojžíšových a věděl, co ukládá Boží zákon.

Bylo mu sotva 18 let, možná míň, možná o pár let víc. Měl před sebou slibnou kariéru kněze v jeruzalémském chrámu. Nepochybně už věděl, v čem tahle prestižní profese spočívá, co všechno musí znát a jaké obřadní postupy je třeba dodržovat. Všechno se zdálo být jasné a předem nalajnované.

Když tu najednou: „Stalo se ke mně slovo Hospodinovo.“ Nečteme, že Jeremjáš uslyšel Hospodinovo slovo, nebo že si snad zrovna někde přečetl nějaký podnětný verš. Boží slovo se z ničeho nic stalo, prostě se odehrálo, událo se.

Jakkoli nám tahle vazba nedává moc smysl, v Bibli není zas tak neobvyklá. Bůh se biblickým postavám zjevuje různým způsobem. Někdy v poryvu větru, jako nečistým svědomím zatíženému Adamovi schovanému někde v rajské zahradě; někdy v tichém vánku, jako vyčerpanému Eliášovi na hoře Oréb; někdy v podobě anděla jako vystresovanému Jákobovi v noci u potoka Jabok.

Obvykle Bůh při zjevení s člověkem také komunikuje. To, co říká, je důležitější než samotné zjevení. Někdy se proto člověku zjevuje rovnou jako Slovo. Nemusíme si hned představovat nějaká písmenka, o to v tomhle zjevení nejde. Spíš by se dalo setkání s Hospodinem popsat jako když se všechna ta slova, která měl Jeremjáš načtená, v jistém okamžiku najednou zhmotní do zážitku Boží přítomnosti.

Najednou jsme vystaveni nároku, které na nás Bůh vznáší, najednou vnímáme jeho pokyn, abychom nezůstali nezúčastněně opodál, ale vložili se do dějů, které se kolem nás odehrávají. Okamžik, kdy se dosud mnohoznačné litery Písma stanou konkrétním Božím slovem.

Jeremjáš vidí Hospodina, který se před ním z ničeho nic objevil jako Slovo, jako výzva k přijetí úkolu stát se prorokem. Vědom si náročnosti tohoto povolání se budoucí prorok snaží vymluvit, že neumí postavit řeč a že je ještě mladý.

Na Pána Boha tahle výmluva ale nezabírá: „Nebudeš to mít lehké Jeremjáši, ale neboj se, budu s tebou.“ A tak se mladý kněz s nadějnou kariérou stane odmítaným prorokem, co v ruce drží Boží zákon a současně sleduje dění kolem sebe.

Ne nutně aby předpovídal, spíš aby připomínal, že cesta do lepší budoucnosti nevede přes sobecké hromadění majetku, přes vydírání slabších a nezájem o strádající. Všechno tohle se odehrávalo na královském dvoře a na dvorech tehdejší jeruzalémské aristokracie.

Doba to byla přelomová, možná skoro jako ta naše dnešní. Tehdejší velmoci Egyptská a Babylónská říše spolu soupeřily o nadvládu nad světem a malé Judsko mezi nimi bylo vydáno na pospas jejich mocenským rozmarům.

A judský král s národní elitou namísto, aby se drželi Hospodinova zákona, namísto aby prosazovali spravedlnost a podporovali ty, kdo vinou zjištěné politické situace strádali nejvíc, starali se jenom o sebe, stavěli si honosná sídla a bláhově si namlouvali, že nějak bylo, nějak bude. Nechtěli slyšet, co jim Jeremjáš říká, dokonce ho uvěznili, aby už dal pokoj. Nic z toho ale prorokovi nezabránilo, aby ve svém poslání vytrval.

Nakonec to s malou zemičkou mezi velmocemi dopadlo špatně. Zdálo by se, že všechno Jeremjášovo úsilí přišlo vniveč. Jeruzalém byl dobyt a elita národa odvedena do babylónského zajetí. Přesto měla prorokova činnost smysl. Zajatci v Babylónu si nakonec svou vinu uvědomili a z Jeremiášových kázání, která se dochovala, vytvořili knihu, kterou nyní máme v Bibli. To aby všichni, kdo knihu proroka Jeremjáše budou kdy číst, našli v jeho příběhu poučení i pro svou dobu.

Tak mě jenom napadá, že bychom dnes tady u nás v Evropě potřebovali nějakého proroka Jeremiášova typu jako sůl. Pokud podlehneme bláhovému namlouvání, že nejlepší je být každý sám za sebe, o druhé se nestarat a do ničeho se neplést, nemusí to dopadnout dobře. Nejsnadnější způsob, jak si nás potom velmoci z jedné nebo druhé strany klidně „namažou na chleba“.

Jediná schůdná cesta do budoucnosti spočívá naopak v solidární sounáležitosti a vzájemné podpoře. Jenže vykládejte to lidem, když to nechtějí slyšet.

Na nás je, abychom neházeli flintu do žita. Vždycky je naděje. Ostatně, stalo se k nám přece slovo Hospodinovo. V příběhu Ježíše Krista. Jak poeticky píše Jan na začátku svého evangelia: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh... V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila.“ Držme se tohoto Slova.

PeČ

SPCH 2. 2. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)